

KÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XII. évfolyam,
3620. szám

4 oldal,
20 bani

1956,
október 14,
vasárnap

A városi pártbizottság konferenciájának munkálatai

Tegnap a December 30 gyár klubjában megkezdődött a városi pártbizottság konferenciája. A prezidium és a konferencia többi szerveinek megválasztása után Blaj Gheorghe elvtárs, a városi pártbizottság első titkára megtartotta a városi pártbizottság jelentését. Ezután a résztvevők meghallgatták a revíziós bizottság jelentését, amelyet Ostoin Sava elvtárs tartott meg.

Ezt követően megkezdődtek a városi pártbizottság jelentése és a revíziós bizottság jelentése feletti viták. Szószóra emelkedtek Auer Imre, Nicolai Iosif, Ardelean Constantin, Ionescu Ana, Nistor Maria és mások. A konferencia munkálatainak részletes ismertetésére visszatérünk.

Október végére fejezzük be a vetést!

A Minisztertanács ügyeinek vezérigazgatósága és a Földművelésügyi Minisztérium közleménye

Az utóbbi napokban bekövetkezett országos esősek folytán a talajművelési és vetési munkák előfeltételei rendkívül megjavultak.

Mint ahogy tehát a vetések szempontjából rendkívül kedvező helyzet állt elő és tekintettel az őszi kampányban bekövetkezett késedelemre, a Földművelésügyi Minisztérium ajánlja a következő technikai intézkedések megtételét:

Az esőzések előtt végzett rögsz nyári szántásokban csak felszíni talajlazítási munkákat kell végezni többtárgu tárcsával, kultivátorral, kapálógéppel, vagy nehézboronával, mégpedig vetési mélységben, közvetlenül a vetés előtt.

Azokon a szántásokon, amelyek a munkák elvégzése után is rögszök, tördeljük össze hengerrel a göröngyöket, vetés után pedig boronáljuk.

A vetés előtt, különösen a kukorica után felszabdult területeken, olyan mélységben szántunk, amelyből göröngyök nem jönnek a felszínre s a szántást azonnal hengereljük el, hogy a talaj megüledjen, vetés után pedig boronáljuk.

Jól megművelt és gyomtalan kukoricaföldön a szántás helyettesíthető kétszeri, ellentétes irányban végzett, 8-10 cm. mélységű tárcsázással, mégpedig boronálás nélkül, vagy pedig szántunk 10 cm. mélységre, kormányvas nélküli ékevel, a szántás után pedig azonnal boronáljuk.

A néptanácsok — a mérnökökkel és technikusokkal együtt — kötelesek minden intézkedést megtenni, hogy az egész bevetendő vetőmagmennyiséget kondicionálják és megfelelően kezeljék.

A Földművelésügyi Minisztérium köteletségévé teszi az összes GTA-k vezetői kötelességét, hogy biztosítsák az egész gép- és traktorállományok teljes munkakapacitással való nappali és éjszakai felhasználását.

Az összes állami egységeknek élen kell járniuk az őszi betakarítási és vetési munkákban és magas agrotechnikai színvonalon kell elvégezniük a munkákat, hogy eleven példát mutassanak a kollektív gazdaságoknak és az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztnak.

Nyomatékosan ajánljuk az összes kollektív gazdaságok, mezőgazdasági termelőszövetkezetek, társulások vezetőtanácsainak és az egyéni gazdaságoknak, hogy használják ki teljes mértékben a gép- és traktorállományok segítségét és egyúttal állítsák munkába összes fogataikat a vetés elvégzéséhez.

A néptanácsok és velük együtt a tartományok, rajonok, mezőgazdasági irányítóhelyek és községek mérnökei és technikusai kötelesek megszervezni az összes egyéni termelőket és támogatni őket kölcsönös segítségnyújtás megsejlesztésében, hogy — ha kell, erőfeszítések árán is — legkésőbb 1956 október 30-ig feltétlenül elvégezzék a vetést.

A mezőgazdasági szervek és a néptanácsok kötelesek a rendelkezésükre bocsátott vetőmagot a legnagyobb körültekintéssel felhasználni s csakis azoknak juttatni belőle, akiknek erre feltétlenül szükségük van. Ügyelni kell arra, hogy kifogástalanul megművelt talajba, megfelelő mennyiségű vetőmagot el. A mezőgazdasági mérnökök, technikusok és gépészek kötelesek megfelelő intézkedésekkel biztosítani, hogy a vetőmagparcellákon fajvetőmagot vessenek el s így kiváló minőségű vetőmagvakat biztosítsanak az 1957. évre. A vetőmagtermesztő parcellákon és a rajoni vetőmagtermesztő gazdaságokban műtrágyát és természetes trágyát kell juttatni a talajba és minden munkát a legmagasabb agrotechnikai színvonalon kell elvégezni.

Tekintettel arra, hogy egyes rajonokban még nem takarították be a földeket a kukoricát, répát és burgonyát, a szóban forgó területeket pedig az említett növények után buzavál kell bevetni, sürgős intézkedéseket kell tenni a kukorica, répa és burgonya melletti betakarítására és azonnal szabadkell tenni ezeket a területeket, hogy lehetővé váljék előkészítésük a vetéshez.

A Földművelésügyi Minisztérium véleménye szerint most van a legalkalmasabb idő ahhoz, hogy minden termelő éjjel-nappal dolgozzék, kihasználjon minden alkalmas munkakörét, hogy legkésőbb október 30-ig befejezzék a vetést s ilyképpen nagy termést takarítsunk be a jövő évben.

A Román-Szovjet Barátság Hónapjának eseményei

Láttam és hallottam beszélni Mareszijeve

A fővárosban egyetemen tanuló egyik aradi diák családjának küldött leveleiből közöljük az alábbi részletet, amely híven tükrözi mai ifjúságunk gondolatvilágát.

„Vannak napok, amikor olyan sok élményben van részem, hogy este, amikor hazatérek, a Piața Amzei-re, a diákköthetbe, tudom, hogy sokkal gazdagabb vagyok, mint reggel, amikor elindultam. Mostani élményeim és tapasztalataim egy életet át megörzöm majd és bizonyára még fiaimnak is gyakran elmesélem. Nem is tudom hirtelenében miről írjak előbb. Jártam az „Antipa” természet-tudományi múzeumban, amely minden látogató számára annyi érdek és tanulságos látnivalót jelent, hogy ismételnél el kell jönni ide megcsodálni a természet műhelyének nagyszerűségét és furcsaságait. Itt a múzeumban ismerkedtem meg egy kínai diákkal, Li Szi-csen-nel, aki a petróleum- és gáz-kitermelést tanulmányozza hazánkban. Egy hónapja van Bukarestben, s mivel népes családi körből került ki — mint mondta — kicsit még szokatlan neki az új környezet. Beszélgetés közben rájöttünk, hogy sok mindent egyformán szeretünk. Hazánk irodalmát és a szovjet irodalmát, a természetet, az uszást, a jó zenét, a becsületet és egyszerű embereket. Előbb szinte hihetetlennek tűnt, hogy egy fiú, aki tőlünk sok-ezernyi kilométer távolságban született és élt mostanáig, ennyire hasonlóképpen gondolkodjon, mint én. De aztán eszembe jutott, végül is mindketten már gyermekkorunkban olvastuk a szovjet irodalom legjobb alkotásait, egyformán „pionirok” voltunk, ugyanazok a hősök váltak min-

taképünké, szüleink is hasonlóképpen dolgozó emberek, talán nekem is olyan rendkívüli dolog, hogy céljaim is hasonlóképpen alakultak, ha más-más munkakörre is készülünk.

Együtt mentünk el a Szatfán-parkba, amely annyira tetszett nekem, hogy azt gondoltam, Szemirámisz függökertje sem lehetett szebb. Aztán evezünk a tavon. Li kínai dalokra tanított, én meg magyarul, román dalokkal ismertem meg őt. Este fele végigsétáltunk a Kiszleff-Sosszen és bucsuzáskor megadtuk egymásnak telefonszámunkat, mert elhatároztuk, hogy vasárnaponként más vidéki fiukat is hívunk és együtt fogjuk „felfedezni” a fővárost.

A legnagyobb élményem mégis csak az volt, hogy gyermekkorom nagy kívánsága teljesült: Láttam és beszélni hallottam Mareszijeve, az „Igaz embert”, akinek történetét Polevoj könyvében annyiszor olvastuk, hogy gyűröttre koptattuk a lapokat. A fővárosi sajtó beszámolt Mareszijeve látogatásáról és közli a fényképet is. Ugy gondolom, a Román-Szovjet Barátság Hónapjának ez volt a legnagyobb ajándéka a fővárosi és a fővárosban tanuló ifjúság számára. Mareszijeve egyszerűen, elvtársian beszélt, s ami a legjobban meglepett, az magatartásának természetes szerénysége volt. Mintha nem is tudna róla, hogy igazi hős. Mintha éppen olyan embernek tartaná magát, mint bárki más, aki még nem követett el regényhősközhöz méltó tetteket. Beszédében is hangsúlyozta, hogy bár a Polevoj könyvében írtak és a róla készült film története is igaz, — mégis, ő nem követett el emberfeletti tetteket.

Hasonló körülmények között bár-

melyik szovjet katonának hasonlóképpen járt volna el. Senki sem rendelkezik a mesék hőseihez hasonlóan emberfeletti tulajdonságokkal, de a szakszeretettel nehéz pillanatokban nagy tettekre teszi képessé az embert. Azután a szovjet repülőhősiességéről beszélt, akik a fasiszták elleni harcokban annyi győzelmet arattak. Végül elmondta életének nagy megpróbáltatásait. Miként zuhant le megsérült géppel husz kilométerre az ellenséges frontvonal mögött. Tizennyolc nap és tizenkilenc éjjelen át hasonszuszva vonsoztatta magát a front felé szedett fejével és törött lábával. De erős akaratával végül is győzött. 1943-ban visszatért a hadsereg kötelékébe és 1944 augusztusáig hét repülőgépet lőtt le. 1949-ben pedig újból nekilátott a tanuláshoz, amit a háború miatt megszakított. Ez év júniusában befejezte tanulmányait.

Csodálatos ember. Mellén ott ragyog a Szovjetunió hőseinek aranycsillaga és ő újból leül könyvei mellé tanulni, mint bármely más diák.

Az is felejtetetlenül mélyen bevésődött hallgatóságának tudatába, amit az akaratőről mondott. Mareszijeve életének példájából azt a tanulságot szűrtem le, hogy az akarat-erő és kitartás olyan tulajdonságok, amelyeket neveléssel meg lehet szerezni. Hogy a hősiességet nemcsak nagy tettek elkövetésével lehet gyakorolni és bizonyítani, hanem a mindennapi kisebb feladataival is.

Mindazok, akik látták és beszélni hallották Mareszijeve, még közelebb érezték magukhoz, mint azelőtt és mindig emlékezni fognak erre a találkozáshoz.

Lázár Ferenc
egyetemi hallgató

Zenei hírek

Szimfonikus zenekarunk hivatalos körútja után szerdán tartotta a Kulturpalota nagytermében évadnyitó hangversenyt. Két zenekari szám és egy zongoraverseny képezte a műsort. A zenekari hangverseny fénypontja a műsor második felében szólt meg: az újkori szimfonia-irodalom legjelentősebb alkotása, Brahms csodálatos szépségű 1. c-moll szimfóniája. Ez a szám volt Nicolae Brinzeu karnagy muzikáltságának legjobb bizonyítéka: akár az első tétel súlyos bevezetőjére, vagy a második tétel dus hangulatára, a harmadik tétel triójának, a negyedik bevezetőjének feszülttségére, pizzikálásának rapszódikus hullámzására, akár a nagy kürt-téma exponálására gondolunk. S ha a codá-ba való átmenet nem is sikerült a legideálisabban, a zárókorál és a rendkívül súlyos utolsó C-dur akkord méltó befejezését jelentette a kiváló előadásnak.

E szimfonia interpretációjának hi-telessége vitákra adott alkalmat. Valóban Brahms-nál bizonyos erények hibákká válhatnak. Amennyire teljes-tős a nagyon is folyékony muzsikálás, a túlszírozott melódiavezetés, az egész hangzásteremtés, könnyed jellege, ugyanakkor félő, hogy az alkotás súlyja, amely nagyon is közel-dül a Beethoveni súly komolysághoz, az ilyen értelmezésben fellelőz.

Brinzeu karnagy ismert szíve a maga eredeti mozgalmasságában szólt meg, a szimfonia pedig a nem minden esetben stilusú, de pregnant vezénylése, megérdemelten nyerte el a közönség tetszését. S bár kétség-telenül a karnagy nem állt ellen né-hány hatáscsúcsnak, Brahms ra-gyogó művének előadása során ér-vényre juttatta a gazdag zenét mon-danivaló összes szépségét, amelyek mindvégig gyönyörködtek hall-gatóinkat. Helyesen rögzítette az alapponthoz a nyugodt indítások után, ezután jökről-jökrá exponálta a lendületes ritmikai-dinamikai to-borzásokat.

A szimfonikus zenekar színes, he-lyenként talán túl robusztus hangzá-sa persze magával ragadta a hall-gatókat. Örömmel tapasztaltuk, a

nem segítette a zongorasólamot, hogy annak mindegyik oldala kellőképp érvegyre juthasson. Kisé-re te gyakori tulkapásával néha „el-nyomta”.

Corneliu Sheorghiu aradi vendégszereplése

Szelíd, közvetlen, kissé álmodozó arcú, barátságos fiatalember Corneliu Sheorghiu, aki a hangverseny el-jöködöttétől törvényszerűen lázban lészólag olyan, mint bármelyik pó-diumon szereplő fiatal művész. Mű-vészetét nem a „pulkanikus” kítő-re-sek jellemzik, hanem egy leszűrt, a mondanivalót tárgyilagosabban ki-fejező előadási mód. A zenekari es-ten Grieg zongoraversenyt tolmácsolja. Annnyit ad magából a műbe, amennyi-nyel a szerző mondanivalóját ki-domborítja. Nem akar hozzáadni ahhoz, ami a kottában van. Újjai alatt komoran zeng a markáns jő-té-

hangnemében kell beáramolnunk egyé-ni zongoraszíjéről. Bach g-moll fan-tázia és jagájának komplikáltágában disztismentesen, virtuóz és sokat-mondóan egyszerű volt játéka. Min-dig azt éreztük, hogy előadása a mű belső tartalmának van alávetve, for-maépítkezése tehát meggyőző. De ér-ti Schumann lírájában (szimfonikus tanulmányok, op. 13) az őszintesé-get, líraiságában nem érzélgős, ha-nem szemérmes. Elvezetett hallgat-tuk ezt a fél másornak is beillő da-rús, magávalragadó produkciót. Meg-kell említenünk még Beethoven „pa-tetikus szonátájának első tételében a tórnór akkordokat, akkord-felbontáso-kat, oktávákat, vagy Chopin e-moll noktürnjének ragyogó oktámeneteit s a minákt hangverseny alkalmával adott sebzénel-sebb raddásokot, amelyek kioélet nélkül a közönség újabb és újabb elismerő, őszinte té-l-szénnyilvánítását váltották ki.

Nagyhalmágyi József

Megkezdtek a vetést

A pernyávi Viktoria mezőgazda-sági társulás tagjai is szorgalmasan művelik földjeiket. Jelenleg a ma-gyarpeccsai GTA négy traktorosa végi az őszi szántást a buza alá. Október 11-én megkezdtek az őszi árpa vetését s egy nap alatt 5 hek-tárt vetettek be. A vetési munkában Pirjol Ioan, Wagner Mihály és Fo-dor István haladnak az élen.

Közben a betakarítási munkákat sem hanyagolták el. A kukoricát 180 hektárról törték le. Ugyazintén 30 hektárról betakarították a cukor-répat, s ebből 80 vagommal a cukor-gyárba szállították.

Hotaran Tiberiu,
levelező.

Nagy román siker a varsói zenefesztiválon

A „George Enescu” Allami Fil-harmonikus zenekar George Geo-rgescu vezénylével, október 11-én hangversenyt adott Varsóban. A hangverseny nagy sikert aratott.

Neves külföldi zenészek, köztük Anaszov szovjet karmester, a francia Nadia Boulanger, a zeneszerzői tanszak tanára és Spielman amerikai zongoraművész, nagy elisme-réssel nyilatkoztak a román zenészek kiváló teljesítményéről és Georgescu karmestéri tudásáról.

Hajnaltól késő estig

Az eső utáni hűvös kora-őszi re-gelen Kürtös községben lüktet az élet. Mindenkit sürget az idő, s ezt talán a legjobban a kollektív gaz-daság hatalmas udvarán lehet ész-revenni. Az emberek gyorsabban mo-zognak: elnök, brigádos, intézked-nek. Mint a hadsereg a csatára, ug-y vonulnak ki a kollektív gazda-ság szekerére a vetés megkezdésére. A mezőn újabb alakulat csatlakozik az egységhez s olyan erővé válik, hogy nincs az a kemény föld, amely ellenállhatna az erős harci egység-nek — a kollektivistáknak és a trak-torosoknak.

A mezőn ugyanis a géppálmás hat traktora várta a kollektivistákat. A traktorosok a munka megkezdése előtt fűtőanyagot tankoltak, bemele-gítették gépeiket, megolajozták a csapágyakat, meghúztak egy-egy csa-vart s néha-néha meg-megdörzsöltek fázó kezeiket. A traktorosok és ko-llektivisták csakhamar megszervezték a munkát. Ciupuliga Ioan, a 4. szá-mu traktorbrigád felelőse intézkedik: Crischiu Arcadie, Cocod Iosif, Furutji Petru és Julcu Ile tovább végzik a szántást, Curtutji Petru a vetőgép előtt dolgozik a tárcsáboronával, Covalschii Filip pedig a vetést végzi. Rövid idő múlva feldülbörgnek a traktorok és megindul a munka. Csak a vetőgépek állnak még. Itt

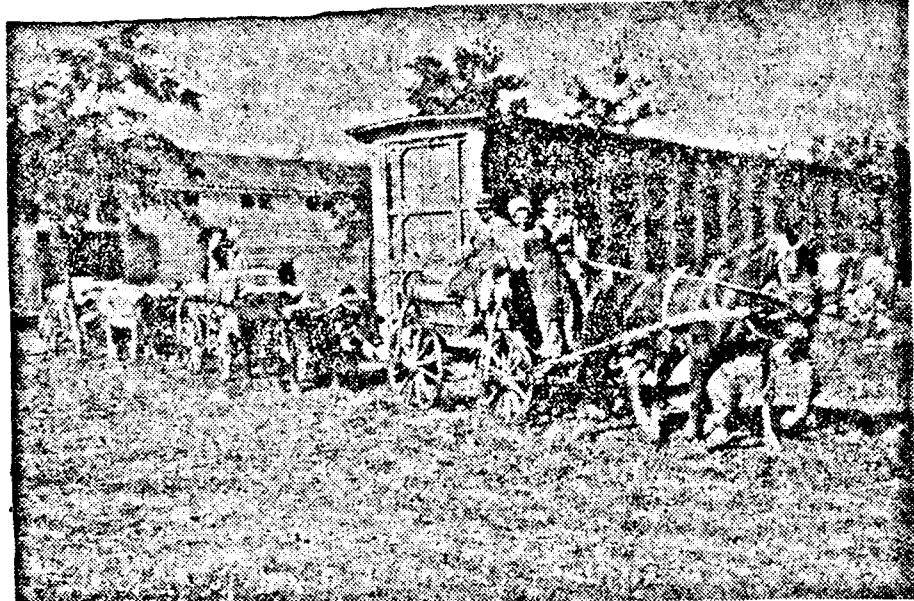
több előkészületre van szükség. Buza István előkészítette a szüksé-ges felszerelést, hogy a gépkapcsó-lást alkalmazzassák. Így tehát egy traktor három 16 soros vetőgépet vontat. Secui Petru a brigád pontat-torja, ellenőrzi a vetőgépek beállítá-sát, majd mérest végez a norma megállapítására.

Az alapos ellenőrzés után felbug a vetőgépet vontató traktor és és megindul a vetés. A nap folyamán növekszik a felszántott, tárcsázott és bevetett terület. A traktoristák, kollektivisták olajosak, porosak. A kemény föld valamennyiüket össze-razta. Azért nem panaszkodnak, in-kább valamennyien örülnek, mert husz hektáron földbe került a mag.

Esteledik, elcsendesedik a határ, az emberek igyekeznek otthonaik felé, hogy kipihenjék a nap fáradal-mait s másnap ujult erővel folytas-sák a kemény munkát.

Igen, kemény a munka. Mert mi-nél későbbre húzódik a vetés elvég-zése, annál nehezebb. Rajonunk dol-gozó parasztsága, a kürtösiekhez hasonlóan, küzd a nagy feladat — a vetéskampány gyors elvégzéséért. Megbecsüléssel gondolunk mind-azokra, akik kora hajnaltól késő es-tig, fáradságot nem ismerve, a hű-vös őszi szélben küzdenek dolgozó népünk jövővi kenyéréért.

...hogy jövőre gazdagabb gabonatermésünk legyen

A jó termés eléréséhez jó minőségű vetőmag szükséges. Képünkön: A kovaszinci kollektív gazdaság szekerrel vetőmagbuzát szállítanak a világosi begyűjtő központba.

Csak jó minőségű vetőmagból lesz jó termés. Képünkön: Pecican Savu muzsai dolgozó paraszt a világosi begyűjtő központnál 450 kiló vetőmagbuzát cserél.

A lehullott csapadék lehetővé tette, hogy teljes lendülettel megin-duljon a vetés. Képünkön az alunisi kollektivisták vetik a búzát.

Bird Péter

BOLOND KALI RÉTJE

(Elbeszélés)

KIS MEGALLO, csak bakterház. A vonat fűtényt egyet, lelassít, ha sok az ideje, megáll egy percre, el-potyogtatja, elhagyja az embereket, újból fűtől halban, mintha attól félne, hogy feliasztja a bakter ál-mukban kárált tyúkokat. Priszköl, pihog s neki bátorodva belebukik a sötétbe.

A domokosi asszony ismerős ezen a vidéken, s figyelemmel figyelt, hogy ideje készüdjön és leszállni.

Elő a vasutas halad, aprókat, se-besen lép, utána két pár ember. Az asszonyok hangosan beszélgetnek, gyapjufésűt járhatnak, az általuk a vállukon tömött ugyan, de nem ferdíti el a hátukat, nem görbüli meg a derekukat, még nevetni is kedvük akad.

Bokor zárja le a sort. Szeme hu-nyorog az álmoságtól s csak a vi-lágosodó égbe kinézve látja sötét körvonalait s a vasutas lámpáinak eszökén, ugráló, himbálódzó fényét látja magaelőtt.

A Maros-parton összegyűlnek az utasok. Bevárják Bokort is, előphöz erősítik a partnak verődő kompot, s komposzálakoznak a drótok, az ár meg belekaszódik az ormótlan csónakba.

— Merre a megálló? — szánja el magát Bokor a kérdézőkösökre, miután átjutottak a vízen.

— Bolond Kall félén. Túlson ve-lünk — hívják.

Az iskolával rézsut szemben, köz-kapcsolódik a hegynek. A házak is kiülnek az oldalba s mikor már nagyon erős a kaptató, megtrúkul-nak, elmaradnak.

MÉG FELHOMALY MAN, de a bizonytalan fényét is kivethető ahogy a tétő lenkájával szélesre nyílt a patak völgyét, buvik az er-dőhöz s erős meredeleivel odasimul a folyóhoz.

Rövid időre megpihennek.

— Honnan jön? — kérdézősködik az egyik utitársa, Póra.

— A munkaelosztótól kűldtek.

— Mi a mestersége?

— Amilyen munka akad, azt fo-gom meg. Várarhelyt palát bányász-tam, Békáson követ törtém, Csikban fát vágtam, Gyergyóban gyárat épí-tettem.

— S a kereset?

— Ezzen felül.

— Szép pénz.

— Sok a munka? — érdekli Bokor.

— Nem gebed meg attól az em-ber. Mődjával kell azt itt csinálni. Nem földmunka ez. Több annál, mert hűsöt vet ki tő köbméter nap-jában, ha őszelőri a leletet. Meg-fáta majd maga is. Ugy voltam e-zel, mint a dohánnyal. Nehezen szoktam rá s most nem tudok le-mondani róla. Váltságos élvezet.

— Hát én anélkül is meglennek — dühnügyi félhangosan az orra elatti Bokor, aztán hangosan ki-mondja: — Szóval nincs norma.

— Napszáma megy.

— S a fizetés?

— Nem is nagy, nem is kicsi. Napjára 25.

Ahogy ezt hallja, képe elfanyalo-dik. Ha ecetes uborkát rágná, attól sem lenne savanyubb az ábrázata. — Ha már ide kímásztam, elmeg-yelek a telepig — gondolkodik to-vább — mert az lehetetlen, hogy a bikaerőmmel csak annyit keressek, mint ez a szegény ember.

Megpihennek és mennek tovább.

— Nem sokan járnak erre, ugylátom — jegyzi meg Bokor.

— Nem. A föld gyenge, a fű rit-ka, izetlen, még a juhok is csak kényeztetedten, muszájból eszik. A falusiak közt meg annyi bolond be-széd járja, hogy ha lehet, azok is kerülők. A régésznek két napja há-került, amíg valahogy nagy kérélek után embereket kapott a tavaly nyá-ron. Azt mesélik az öreges, hogy törökök jártak erre. Itt a réten föl-tek tábor, amikor fából megtráda-lák őket. Csak annyi idejük volt, hogy a kincseket elásassák s azedők az irájukat. Akadt egy ember, Kall, a kovács, eljött ki egy éjjel, hogy megkeresse a kincseket s kinos helyett épp a temetőre akadt. Jéd-tében megbolondult, szökösödt s másnap a faluban zongatta s csonto-ka s jajgatott, hogy az ördögök tá-madtak rá.

Bokor hátán a hideg futkázózik.

— Hitték is, nem is a falusiak, de nem jó szívvel jártak erre. Ez régen volt. Tavaly a lamló kihozta a gye-rekeket, kiástak egy vaskot, amit ott lelték, beküldték a városba s ré-gészhez, az meg kapva-kapott az al-kalmon. Már a tavaly neki kezdtek ásni, őszig annyi minden került elő, hogy nem tudták mit csinálja-nak a rengeleg lelettel. Az idén új-ból kezdtek.

— Ha még három évig ásnak, akkor is lesz mit csinálni — elege-dik a beszédbe Asztalos.

BEERNEK A TELEPRE.

— Beszéljen a régésszel. A kö-zépső sátor az ővé — igazították utba Bokort.

R. is talál könnyen.

— Munkába jött? — fogadja a régész.

— Igen.

A régész előszedi a könyvet, be-vezeti Bokor nevét, foglalozását.

— Itt aláírja, ha nem fáradt, me-het is dolgozni Póra csoportjával, elintéztük a formáságokat.

— El, de nem egészen.

— Miért? — kapja fel a tejt a régész — mi baj?

— A fizetés.

— Biztos mondták az emberek.

— Mondták, de az nekem kevés.

— Nem mondom, nem egetverő, de megjárja.

— Már akinek, nekem nem. Még emeljen rajta, maradok. Másképpen nem éri meg.

— Az már baj. Egyelőre csak eny-nyit tudunk adni. Szó van arról, hogy megemelik, de ez még bizony-talan. Szükségünk lenne magára,

s kihuzza magát. Ugy jár, mintha karót nyelt volna.

— Két lány susog, vicog, amikor Bokor elhalad mellettük, az egyik emelt hangon mondja, hogy Bokor is hallja:

— Jaj, de beképzelt valaki — s mind a ketten vicognak, kuncognak tovább.

Bokor hátrakapja a fejét, de hiá-ba, mert csak egy pillanatra látja a lányt, az úgy odabukik a lelet fölé.

A régész idegesen járkal a gödör körül, rendelkezik, veszekszik.

— Fogjon maga is lapátot — szól rá Bokorra — ráér, segítsen.

Négy megszenesedett gerenda ke-rül elő, összeomlott kályha, kövek között hamu, durva, mázatlan cse-repédény, benne összeaszott buza-szemek, két lapos, kerek kő, azt Pó-ra rögtön kiemeli, a régész meg fényképezi.

eszes karköteket leltünk. Nagyon ré-gieket. Lehet, hogy ezer évesek, le-het, hogy öregebbek.

BOKORT BANTJA, hogy a lány nevet rajta, elhuzódik másfelé s ma-gában ás. Csomóba rakja a diszeket, a lakatot, rengeteg cserépdarabot s a fémpharag. A régész átjön. Mel-leáll, szó nélkül megnézi a leleteket, külön a lakatot s a poharat.

— Jól dolgozott. Nem törté össze.

Sokat érnek ezek.

— Mennyit?

— Nem pénzre gondoltam. A tu-dományos értékük nagy.

Bokor szeretné kikérdezni a ré-gészt töviről-hegyire, de az magya-ráz kérés nélkül is.

— Látja ezt a lakatot? Nagy bi-zonyított, hogy az avarok erre jár-tak. Az a dísz meg bolgár munka.

A poharat hol kapta?

— Mélyebbre ástam, s ott talál-tam.

— Tegye félre, az más rétegből való, a rómaiaktól maradt.

— Azok is jártak itt?

— Hogyne. Ezeltől kétezer évvel.

— S utánuk?

— Avarok, gótok s gepidák. Mag-telepedtek, ahol jó volt a legelő, ha megtámadták őket, vonultak tovább.

Valahonnan a régészt kiáltják, fel-emelkedik és elieset. Bokor ismét egyedül marad. Kár, hogy elment, egész érdekes dolgok ezek.

— Pista bácsi, Pista bácsi! — szólítja a lány Pórárt, de a szeme sarkával Bokort lesi.

— Mi baj?

— Utunkban áll ez a kő, nem tu-dunk tovább haladni.

Póra fog egy saroglyát, oda teszi a szikla mellé, aztán odaszól Bo-kornak:

— Jöjjön már ide, s gurítsa rá, ugylis a régi mesterségre vág.

Bokor nekikészülődik, mintha la-ten tudja milyen nagy dolog lenne.

— Támassza meg a saroglyát.

Alányul s emeli, kiülnek a hom-lókára s a nyakára az erek.

A LÁNY MEG HALLGAT. Nem is vicog, nem is nevet, hanem szí-goru szájjal, összevont szemöldökkel nézi, bírálgatja, hogy mit ér a le-gény.

— A kő meg áll. Ki-ki zökken ugyan, de rögtön visszahuppan a ré-gi helyére. Az utolsó nagy próbálko-zás után fordul csak meg nagy ké-nyelmesen s csapódik nagy menny-dőggel a saroglyára. Bokor furdik a dicsőségben.

Póra bólogat.

— Meg kell adni, ereje az van bőven. A maga korában én is meg-csináltam.

A lány kicsit csodálkozva nézi. A két tekintet össeszalad, egymásba furdók, kutak. A szemek beszélget-nek:

— Szép vagy.

— Te is.

— Szeretnélek.

— En nem. Az ujjamra csavarná-lak, megtáncoltatnának.

— Miért?

— Mert még mindig nagyon be-képzelt vagy — replikázik a lány eszeme.

OTT MARAD A LÁNY MEL-LETT. Athozza kincseit s nekifog ásni, a lány meg a göröngyöket morzsolgatja. Mindenről tud vala-mit mondani:

— Tudja, hogy volt tehenük és kutyájuk is. Egész kicsi tehenek voltak.

— Honnan tudod?

— Megkaptuk a csontjait.

— Biztos borjú volt.

S kacag, pedig nincs min, a lány is.

Aztán egész komoly képet vág.

— Hát ez nem nekem való mun-ka.

— Miért? — most a lány csodál-kozik.

— Olyan pepecselő fehéreknék való ez.

Arta vár, hogy a lány kérélni fogja, legalább oda tess, hogy ma-radjon.

— Kár... — válaszol a lány hos-szu szünet után.

— Mi?

— Semmi — kap észbe a lány, nem jó, ha elbizza magát a legény.

Jó lenne maradni. A munka miatt is, mert nem mindenki tud „tudo-mányos értékeket” — ahogy a ré-gész mondta — lelteni. Meg a lány miatt is.

— Mikor lehetne aláírni a papírt?

— Érdékli a régésznél.

— Akár déltben is. Megtetszett a munka?

— Ez is olyan, mint a többi. Ha már ideig jöttem, nem megyek vész-sza. Akarná, hogy itt maradjak?

— A maga baja — de kérélnéleg néz Bokorra — jó lenne.

— Beszéltem a régésszel. Mara-dok.

Odatelepedik az ázott föld mellé, a lánnal szembe. Morzsolgatja a göröngyöket, bioszával levakarja a posztadt a rézgyűrűtől, kabátja uj-ján kifényesíti s a csomóba rakja, a kincsek közé.

PO CSÜ-JI

(772—846)

Po Csü-ji (más néven Pe Lo-tjén) kínai költő 772-ben született és az An Lu Sán felkelését követő korszak legsajátságosabb költő-egységisége volt. Mint tisztvi-selő, közéleti tevékenységet fejtett ki és kíméletlenül őszinte vádaitaival, tiltakozó beadványaival több ízben férias bátorsággal nyult bele a züllött államélet sző-vevényébe. Költészetiének legjellemzőbb tulajdonsága az a határozott eszociális vonás, mely Po Csü-ji-nél először jelentkezik a kínai líra történelme során.

KÉTFÉLE LAKOMA

De cifra népség nyargal most a házig,
A nyergük még a porban is cikázik.

Megkérde: ott miféle raj űget fel?
„Az udvar népe”, mondják tisztelettel.

„A kormányzó az, bíborban s aranyban,
S a tábornok hasán piros szalag van.”

Mind éji dárídó felé poroszkál,
Ló és lovas nyomában füstgomoly száll.

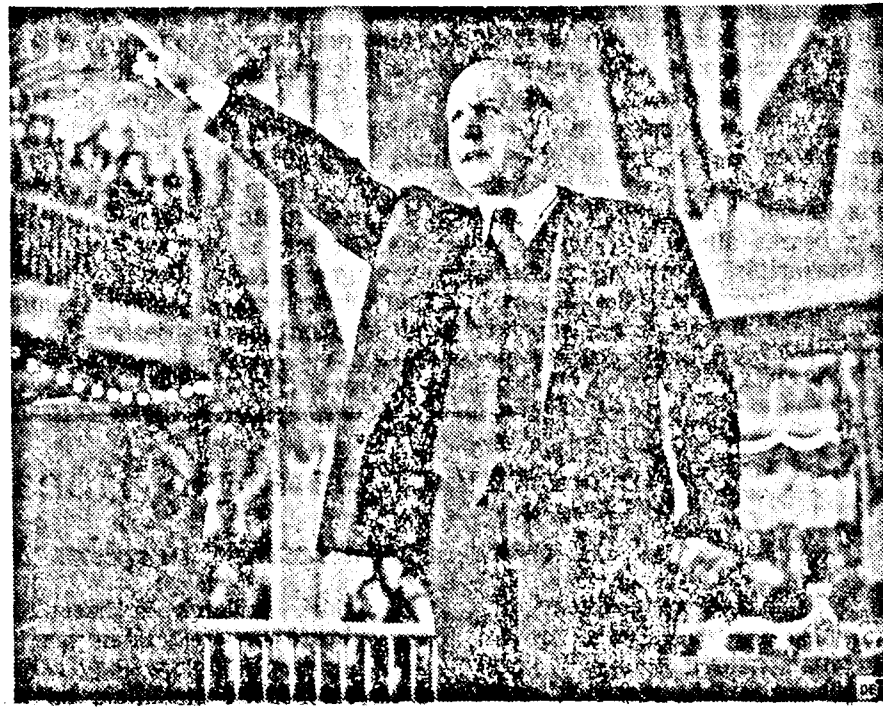
A kancsók telve drága bor levélvel,
S jött messzi tájról nyenc-féle étel!

Narancs a Tung-ti'ing partjáról be sok van,
S az „Egi tő”-ből száz hal egy sarokban.

A társaság fal és iszik gyönyörrel,
Vigalma részeg tobzódásban tör fel.

De Kh'ü-csouban aszály fuvalt a tájra,
S a pór, mint hirtik, emberhúst zabál ma.

„ERNST THALLMANN”

Képünk az „Ernst Thälmann” című új német film egyik jelenetét ábrázolja. A filmet a Nicolae Balcescu mozgószínház vetíti.

Mi újság a világirodalomban?

A BÜNYGŰYI RÉGENY — EGY-
KOR ES MA: ez a címe F. K. Kaul
érdekes cikkének, a Neue Deutsche
Literatur-ban. A cikkirő megjegyzi,
hogy a „Bünygűy irodalom, vagy
helyesebben — a deklatívregény”
kérdésének elméleti kidolgozása nem
könnyű. A deklatívregény kezdeteit
— mondja F. K. Kaul, — Francois
Gojot de Pitaval francia ügyvéd,
XVIII. századból származó Causés
olébres című írásában találjuk
meg... Bünygűy, illetve deklatív-
lé-mekkel foglalkozott Balzac, Doszto-
jevskij és Fontaine. „Valamely rejt-
ély megoldása” — a cikk írójának
véleménye szerint alapvető jellegze-
tessége a deklatívregénynek, ame-
lyet az európai irodalomba Voltaire
űltetett át Keletről. Tehát nem a
„bűnletti történet”, hanem csupán
a „körülmények kiderítése” figye-
lemmel a „felderítés fajtájára” lé-
nyeges és elválaszthatatlan velejár-
ója ennek az irodalomnak. A ma-
denn deklatív-irodalom kezdetét a
szerző E. A. Poe — The murders in
the Rue Morgue című novellájában
látja, amely 1841 áprilisában jelent
meg. 1887-ben hivta létre Conan
Doyle Sherlock Holmes alakját. A
cikkirő a fenti nevek megemlítésére
szorítkozik, nem elemzi a későbbi
korszakot, sem a Nyugaton rendkívül
elterjedt modern bünygűy irodalmat.

CSIKY GERGELY: INGYEN-
ELŐK című drámajának maszkjai
bemutatójáról közölt kritikát a
Litgeratur-naja Gazeta. A cikkirő
megjegyzi, hogy a művészek ala-
kítás időnként egyoldalú, nem
tudja visszadni Csiky alakjainak
sokoldalúságát, bonyolultságát.

A SZOVJETUNIO KULTURÁLIS
MINISZTERIUMA tervbevette 836
szépirodalmi mű és 411 ifjúsági
könyv második kiadását. Ezek kö-
zött szerepel Dosztojevskij, Leskov,
Heine, Ibsen, Kalajev, Panfjorov,
stb. összes műveinek kiadása.

EGY FRANCIA BOLCSERZ.
HALLOATO, Bernard de Fallois,
kutatója sardon kiadatlan Proust-
regénykéziratot fedezett fel. A re-
gény címe: Jean Santeuil. A szak-
értők véleménye szerint Proust
ezt a regényt 1896 és 1904 között
írta. A mű néhány alakja szerepel
az Elljűn idő nyomában című re-
gényciklusban.

A LENINGRADI OROSZ IRO-
DALMI INTÉZET gyűjteményében
megtalálták Heinrich Heine néhány
ismeretlen kéziratát, egyebek között

a Németország — téli rege című
ismert műve negyedik fejezete né-
hány versszakának különböző válto-
zatát.

CSEHSZLOVAK IROKUL-
DOTTSEB JART FRANCIAOR-
SZAGBAN. A küldöttség egyik
tagja, Frantisek Burianek nyilatko-
zott a Les Lettres Francaises ha-
sáján a mai csehszlovák iroda-
lomról. Megállapította, hogy az
egész csehszlovák irodalom lénye-
gében Fucik hősi példáját és mű-
vészetét tartja mintaképnek.

Mag emlékeztet a mai irodalom
eredeti hangjára, ifjú költőiről: Vi-
lém Zavadaról, Josef Kainarról,
Jaroslav Seifertől és — többek
között — Josef Skaradról, a fiatal
regényírőről is.

SHAW IRASAI KOZT megtalál-
ták Why she would not című befe-
jezetlen szindarabját. A darabot ez
év júliusában, a nagy író születésé-
nek 100. évfordulója alkalmából ren-
dezett ünnepségen Londonban mu-
tatják be. A művet Leonard Britton
angol író fejezte be.

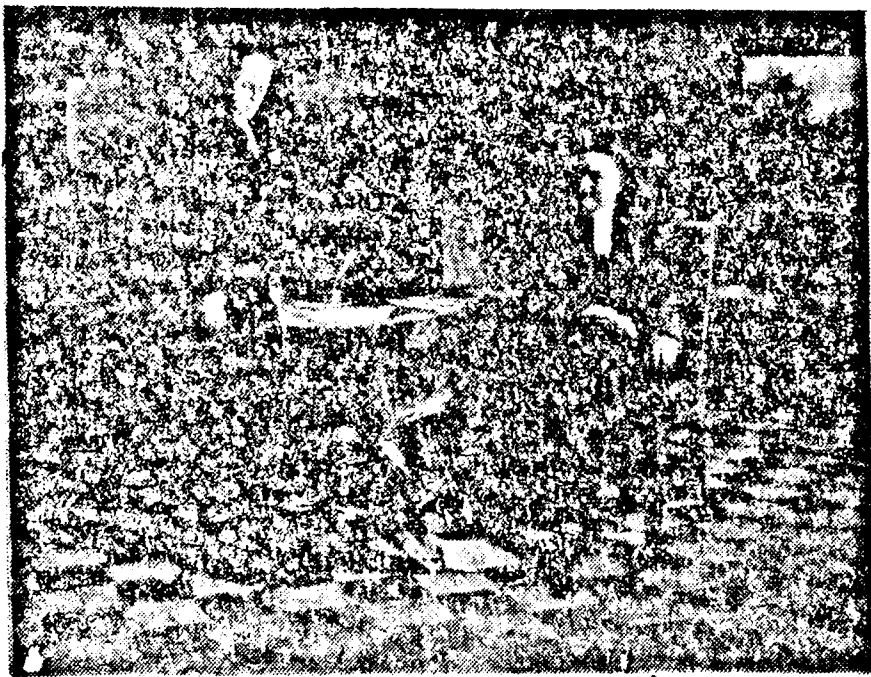
A NEGYEDIK „LEGNAGYOBBI
FRANCIA IRODALMI DIJAT, a
Prix Interallie-t Felicien Morpau
nyerte el Les Elans du coeur cí-
mű könyvével. Az Olyan di, mint
a többiek című cikkében, André
Wurmser azt írja a Lettres Fran-
caises-ben, hogy az idén irodalmi
díjat nyert művek bizonyos dolo-
ban hasonlítanak egymásra, olyan
könyvek ezek, melyeket egyaránt
irhattak volna mind 1930-ban,
mind 1910-ben, vagy 1880-ban:
„inactuel” könyvek, túl vannak az
időszűrésen, „örökös” jelle-
gűek; a dekoráló művészetre, a
tulzott művészieségre emlékeztet-
nek. Otásmányosok, labilincse-
lők, de valahogyan elavultak is,
nem hoznak semmi újat az irodal-
omba.

DOSZTOJEVSZKIJ MOSZKVAI
LAKASÁBAN, ahol gyermekkorát és
serdülő éveit töltötte, muzeumot ren-
deztek be. Az utca nevét nemrég
Dosztojevskij utcára változtatták.

A muzeum öt szobából áll, mind-
egyik szobában az író életének má-
más korszakát láthatjuk. (Gyerme-
kora, munkássága, kényszermunká-
ban töltött évei, stb.)

AZ AZERBAJDZSAN IRODAL-
MI ES NYELVTUDOMÁNYI IN-
TÉZET munkatársai lefordították
orosz nyelvre az azerbajdzsán nép-
nemzeti hősköteményét, a Kerozlo
époszt.

Hirneves képzőművészek alkotásai

A fenti kép N. Gay neves orosz festőművész (1831—1894) „Nagy Péter kihallgatja Alekszej cárcéviset” című híres festményéről készült. A festmény eredetijét a moszkvai Tretjakov képtárban helyezték el.

Hírek a világban

A Právda Dullesnek a Biztonsági Tanácsban mondott beszédéről

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZS jelenté: A Právda közli newyorki tudósítójának, Orehovnak cikkét, amelyben kommentálja Dulles amerikai külügyminiszternek az ENSZ Biztonsági Tanácsában október 9-én mondott beszédét.

Orehov rámutat arra, hogy Dulles a Biztonsági Tanács szövegét arra használta fel, hogy „pacifikátor” benyomását keltesse, és hogy a nyugati hatalmak által Egyiptomra gyakorolt nyomást „békésközlőként” tűntesse fel.

Beszédében Dulles Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok hat „békés” akcióját sorolta fel a szuezi kérdésben. De amint a szuezi kérdés ENSZ vitájának első napjai megmutatták, a nyugati hatalmak távolról sem törekedtek a konfliktus békés rendezésére. Az a körülmény, hogy az amerikai külügyminiszter támogatja a csatorna internacionalizálására vonatkozó angol-francia határozati javaslatot, nem azt bizonyítja, hogy háborús szándékait békés szándékokkal cserélte volna fel.

A nyugatnémet parlament számos képviselője látogatott el az NDK-ba

BERLIN. (Agerpres.)

A Neues Deutschland című lap beszámol arról, hogy a Bundestag nyugatnémeti számos képviselője látogatott el a Német DK-ba. A szociáldemokrata Baader bundestagi képviselő a Német DK-ban a lap tudósítók és a főiskolások előtt beszélt. A találkozó hasznos eszmecsere folyt le. Berlin demokratikus övezetében több más szociáldemokrata képviselő is felszólalt. A kereszténydemokrata szövetség több, mint negyven képviselője látogatott el a Német DK különböző vidékeire. Több képviselő beismerte, hogy az Adenauer kormány „erőpolitikája” zsákutcába jutott és hogy a szövetségi kormány semmiféle lépést sem tesz annak érdekében, hogy létrejöjjön a kapcsolat Németország két része között.

Ugyanakkor azonban — írja a Neues Deutschland — egyes képviselők visszaélve államunk vendégszeretettel, propagandisztikus nyilatkozatokkal tették a Német DK ellen. De a Német Demokratikus Köztársaság lakossága — állapítja meg a lap — jól meg tudja különböztetni azokat a képviselőket, akik a megértést utják, engedelmeskednek, azoktól, akik Adenauer politikájának szószói.

Dulles miután felsorolta a hat „békés akció” — Angliára és Franciaországra utalva — azt mondta, hogy a Biztonsági Tanács előtt olyan országok állnak, amelyeknek nincs szándékukban erőszakot alkalmazni. Az amerikai külügyminiszter ez esetben is hadilábon áll az igazmondással: az amerikai sajtó ugyanis tele van olyan hírekkel, amelyekből kitűnik, hogy Anglia és Franciaország egyáltalán nem zárja ki a fegyveres erő alkalmazásának lehetőségét. De a továbbiakban maga Dul-

les is átlátszó célzásokat tesz az erőszak alkalmazásának lehetőségére.

Igy tehát — írja befejezésül Orehov — a tényekből kitűnik, hogy a nyugati hatalmak — Dulles által békésnek minősített — akciói semmiképpen sem mozdítottak elő a közel-keleti béke megszilárdulását, sőt ezek az akciók fokozták a feszültséget ebben a térségben. Minél kevesebb ilyen akció lesz, annál gyorsabban sikerül majd békésen rendezni a szuezi kérdést.

Angol lapok és személyiségek elismerik, hogy Egyiptom sikeresen biztosítja a csatornán való hajózást

LONDON. (Agerpres.) — Az angol sajtó és egyes brit személyiségek elismerik, hogy a külföldi rekválauzok visszahívása nem befolyásolta a normális hajózást a Szezi-csatornán. Kenneth Pelly, Anglia hajózási kamarájának elnöke a sajtónak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy „a hajóforgalom a Szezi-csatornán minden említésre méltó nehézség nélkül zajlik le”. Pelly azt is elismerte, hogy a visszahívottak helyét átvevő rekválauzok megfelelő képességgel rendelkeznek és pedig egyetlen komoly panasz sem merült fel ellenük.

A Times című befolyásos brit lap

közli egyiptomi tudósítójának cikkét, amely kiemeli, hogy a csatorna egyiptomi ügyvezetősége és a rekválauzok nagy erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy a csatornán való hajózás kifogástalan feltételek között folyjon le. „Tagadhatatlan, — írja a tudósító — hogy az egyiptomi hatóságoknak minden várakozáson felül sikerült fenntartani a hajóforgalmat a csatornán. A tudósító rámutat arra, hogy a külföldi megfigyelők többségének véleménye szerint „az egyiptomi hatóságok dicséretre, a szokásos tevékenység a csatornán minden komoly hiba nélkül bonyolódik le”.

A francia szocialista párt vezető bizottságának ülészaka

PARIZS. (Agerpres.) — A francia szocialista párt vezető bizottsága befejezte az algériai kérdéssel kapcsolatos ülészékének munkálatait. A munkálatokban részt vett Guy Mollet miniszterelnök is. Robert Lacoste, Algéria helytartó minisztere vázolta a kormány algériai politikáját.

Bár a vezető bizottság munkálatairól rövid közleményen kívül nem adtak ki semmiféle hivatalos anyagot, számos hírmagarázó rámutat arra, hogy az ülészakon komoly elhatározások merültek fel az Algériában folytatandó politikával kapcsolatban. Az Aurore című lap megállapítja, hogy a vezető bizottság ülészaka „zavaros légkörben folyt le”.

A Le Monde rámutat arra, hogy a vezető bizottság tagjai szemere vetették Lacoste-nak, amiért Algériában nem fogantatott a szocialista párt nemrég lefolyt kongresszusán kért „liberális” intézkedéseket. A ve-

zelő bizottság ülészakát kommentálva, a Liberation című lap így ír: „Ma már elvitathatatlan, hogy nemcsak az egyszerű szocialisták, hanem a párt vezetősége körében is elégedetlenség uralkodik Robert Lacoste algériai ügynevezett „pacifikáló” politikája miatt”. „Igen nagy jelentőségű az a tény, — írja a lap — hogy a szocialista vezető bizottság, amely mostanra a helytartó minisztert támogatja, most emlékeztette a szocialista párt Lille-i kongresszusának határozataira”. Mint ismeretes, a Lille-i kongresszus mellett foglalt állást, hogy békés tárgyalások után rendezzék az algériai kérdést. A l'Humanité kiemeli, hogy a vezető bizottság egyes tagjai bírálták a kormány algériai politikáját. A lap megállapítja, hogy ez annak a következménye, hogy az egyszerű szocialisták egyre elégedetlenebbek ezzel a politikával.

Az angol konzervatív párt értekezlete

LONDON. (Agerpres.)

A konzervatív párt értekezletének október 12-i délelőtti ülésén megvitatották a gazdaságpolitikát, az adókiegészítést és a termelési viszonyok kérdéseit.

A párt helyi szervezetei által előterjesztett számos javaslat élesen bírálta a kormány gazdaságpolitikáját, főként pedig azt, hogy képtelen elejét venni az árak emelkedésének, az élet megdrágulásának, mégis a párt központi tanácsának javaslatára csak két határozati javaslatot bocsátottak vitára.

Az első határozati javaslat követeli, hogy a kormány folytasson gazdasági politikát, ami a megélhetési költségek stabilizálásához vezet.

A helyi szervezetek képviselőinek felszólalásai után nyugtalanságot keltett az a körülmény, hogy az élet megdrágulása fokozza az angol választók, főként a farmerek, kereskedők és tisztviselők, — amelyeknek legnagyobb része konzervatív párti, — elégedetlenségét. Felszólították a kormányt, hozzon azonnali intézkedéseket a lakosság e rétegei gazdasági helyzetének megjavítására. Ugyanakkor számos delegátus szembehelyezkedett ezzel a határozati javaslattal, attól való félelemben, hogy ez az árak fölértékeléséhez vezetne. Így például Esborne képviselő kijelentette, hogy a határozati javaslat magában rejti a gazdaság fölértékelésének elemét, holott a konzervatívok a „szabad gazdaság” hívei. A határozati javaslat elutasították.

A második határozat-tervezet azt javasolta a kormánynak, hogy száltsa le a kormánykiadásokat, hogy lényegesen csökkenteni lehessen az adókat. Jellemző, hogy a felszólalók közül csak egyetlen kiemelt foglalt állást amellett, hogy tíz százalékkal csökkentse a katonai kiadásokat.

Mac Millan pénzügyminiszter beismerte, hogy a kormánykiadások valóban igen magasak. (Csupán a katonai kiadások 1500 millió font-sterlinget tesznek ki évente.) A pénzügyminiszter mégis arra intette a kiadókat, hogy ne várják a katonai kiadások jelentős csökkentését, mert ez „olyan kockázatot jelentene, amelyet nem engedhetünk meg magunknak”. Mac Millan megismételte gyakran hangoztatott véleményét arra vonatkozóan, hogy tovább kell csökkenteni a belső fogyasztást, hogy kiszélesítsék az exportot és csökkenthessék a külkereskedelmi deficitet. Az értekezlet jóváhagyta a második határozati javaslatot.

BUKAREST I.: 7.30: Román könnyűzene. 9.30: Zene. 9.45: Mindenből mindenkinek. 10.50: Zene mellett kellemesebb a pihenés. 11.20: Könnyűzene. 11.50: Operaszíndarabok. 12.15: Déli hangverseny. 13: Rádió-újság. 13.15: Moszkva beszélt. 14: Népi zenekar. 14.35: Esztrád-hangverseny. 15.35: Mozart hangverseny. 16: Olténiai népi muzsika. 16.30: Falvak újsága. 17.15: Könnyűzene. 19.30: Rádiószínház. 21.18: Román népi muzsika. 21.30: Esztrád-hangverseny. 22.15: Enekhangverseny. 22.30: Sporthírek. 22.45: Táncczene. 23: Hírek. 23.10: Táncczene.

BUKAREST II.: Reggeli hangverseny. 8.20: Dalok. 8.40: A Giurgi-i néptanács zenekara játszik. 9.04: Csajkovszkij hangverseny hegedűre és zenekarra. 10: Politikai jegyzetek. 10.15: Dalok. 10.30: Szimfónikus hangverseny. 13.45: Könnyűzene. 14: Lapszemle. 14.30: Rádióújság. 15.15: Dalok. 15.30: Hírek. 16: Szimfónikus hangverseny. 17.15:

Román népi muzsika. 17.45: Zenei élet. 19: Népszerű keringők és tangók. 19.30: Esztrád-hangverseny. 21: Táncczene. 22: Hírek, sporthírek. 23.15: Szimfónikus zene. 24: Táncczene.

BUDAPEST (KOSSUTH): 10: Új zenei újság. 11.10: Ifjúsági rádiójáték. 11.50: A műsört összeállította Kárpáti Rudolf. 15.15: A rádiózenekar hangversenye. 17.15: Köztetés Bécsből, az Ausztria-Magyarország válogatott labdarúgó mérkőzésről. 19.45: Végrendelet. Kodolányi János színműve. 24: Zenekari hangverseny. BUDAPEST (PETŐFI): 13.20: Petőfi: Az apostol. 15.40: Bonifác bácsi pipája. Ifjúsági rádiójáték. 16: Odysseusz Itakában. Részlet Horváth Mihály költeményéből. 17: Schiller-Puccini: Turandot. 18.40: Mozart g-moll zongoragyűjtemény. 19.40: A TITTI irodalmi műsora. 20.20: Könnyűzene. 21.20: Táncczene. 22.30: Régi magyar operettek. 23: Verbunkosok.

Magyarországi írók és költők irodalmi előadása Aradon

Vasárnap, október 21-én este a Kulturpalota nagytermében magyarországi neves írók egy csoportja irodalmi előadást tart.

A művészeti műsorral egybekötött

előadást a Petőfi és a Sahlia irodalmi körök rendezik. Jegyek elővételben az üzemi szakszervezeteknél és az AGES-nél kaphatók.

Közlemények

A Temesvári-tartományi könyvtár-vezető központ aradi egysége, a városi ARLUS bizottsággal együtt október 15 és 22 között szovjet könyvvetet rendez.

Ebből az alkalomból az Orosz Könyv Köztársaság-ut 86. szám alatti könyvkereskedésében hétfőn, október 15-én nyílik meg a román-szovjet barátságának szentelt könyvtárlás. Az ünnepélyes megnyitót alkalmából este 7 órakor Niciu Ioan tanár elvtárs tart előadást, amelyet rövid művészeti műsor követ.

— KÖZPONTI LOTTO. Az 1956. október 12-i húzás nyertő

számai a következők: 31, 61, 29, 55, 3, 71, 18, 83, 74. A kiosztásra kerülő összeg 1,880,427 lej.

Az ARLUS aradvárosi tanácsa rendezésében, a Román—Szovjet Barátság Hónapja alkalmából rendezett ünnepségek keretében, október 14-én, vasárnap délelőtti féltnegy órakor az Ifjúsági filmszínházban Metea Octavian elvtárs (Temesvár) tart előadást a „Szovjet tudományos” fantasztikus irodalom”-ról. Az előadás után az Othello című színes szovjet játékfilmet vetítették. Belépés meghívóval.

Ma filmszínházainkban

Dózsa György október 16-ig: OTHELLO. Naponta 10 és 12 órakor. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. Korné Balcescu október 19-ig: ERNST THALLMANN. Előadások 3, 5.30 és 8 órakor. Herbák János október 14-ig: VERAZTATTA UT. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. I. L. Caragiale okt. 16-ig: A VAROS PERE-

MEN. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. Ifjúsági október 14-ig: A VÖRÖS TAVIROZSA. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. Solidaritatea október 14-ig: VESZÉLYES UT. Maxim Gorkij október 14-ig: AZ ELET TANITASA. Ilie Pintile (Gradiste) CFR október 14-ig: A VÖRÖS TAVIROZSA. Előadások: 5 és 7 órakor.

Előzetes

Hétfő-hétre a szuezi kérdésben jellemző viták mérlegelésével kezdjük a heti események összefoglalását. Bármennyire is egyhangúnak tűnik ez a tények felületes elbírálása alapján, mégsem végeztünk unalmasan való munkát, mert a szuezi válság fejleményeinél — köz-helynek látszó, de mindig éreztetett hasonlítottak el — mint csapp vizben a tengert, megvizsgálhatjuk a háború és a béke híveinek erőviszonyát.

Ha a hidegre forduló őszi időjárás ellenére enyhébb szellők fújdogálnak nyugat felől, azt a háborút elkerülni vágyó emberek a béke erői, elsősorban a Szovjetunió határozott fellépésének köszönhetik.

Elégítéssel állapíthatjuk meg tehát, hogy a Szovjetunió a négy nagy hatalom közül egyedül tartott ki szilárdan a válság első pillanatától kezdve elfoglalt álláspontja mellett. Azzal, hogy egyértelműen az állami méltóságát védelmező Egyiptom mellett áll, megállítható a háborús kalandoroknak és rákényszerítette őket a nemzetközi konfliktusok napjainkban egyetlen megoldásának útjára, a tárgyalások módszerének alkalmazására.

Ez a tény sokkal fontosabb, mint azok a hírek, hogy Anglia még mindig fegyverben tartja az összpontosított haderőit és nem szüntette meg a katonai ténen alkalmazott lépéseit. Ilyen értelemben kell köszönetünk

Eredménynek mondhatjuk azonban a tény, hogy a Biztonsági Tanács teljes komolysággal tárgyalja az ügyet, hogy a nyílt és zárt tárgyalásokon kívül személyes találkozókra került a sor Selwyn Lloyd angol, Pineaun francia és Faozi egyiptomi külügyminiszter között.

Mielőtt rátérnénk D. T. Sepilovnak, a Szovjetunió külügyminiszterének a Biztonsági Tanács 8-1 nyílt ülésén megtartott beszédének taglalására, — lévén, hogy ez a beszéd döntő fontosságú az események kialakulásában, — röviden beszámolunk a tárgyalások pénteki fejleményeiről, amelyek most már megerősítik a tárgyalások sikerébe vetett reményünket.

Pénteken a Biztonsági Tanács zárt üléséről kiszivárgott hírek szerint az egyiptomi és a két nyugati külügyminiszter között létrejött a további tárgyalások biztosításának alapelvei. Ezek az alapelvek még nem kerültek nyilvánosságra, de mert azt a felek tárgyalási alapul elfogadták, biztosíték abból a szempontból, hogy eredményesül a népek óhaja, amely arra irányul: tárgyalni és tárgyalni kell, mert a leghosszabbra nyúló tárgyalások is előnyösebbek a népek szempontjából, mint a legrövidebb háború. Tárgyalni kell tehát és pedig azon, az alapon, amelyet

D. T. Sepilovnak. a 8-1 ülésen elhangzott beszéde

korvonalazott. Sepilov szovjet külügyminiszter nagy érdeklődéssel várta felszólalását a Biztonsági Tanácsban, elosztott minden ködöt, amelybe bizonyos reakciós körök a Szezi-csatorna után megindult akciókat burkolni akartak.

Sepilov, miután rámutatott arra, hogy a gyarmatosító hatalmaknak a csatorna „nemzetközi lételére” ir-

nyuló törekvése csupán ürgy a gyarmati rendszer visszaállítására, kijelentette: nincs olyan erő, amely Ázsia és Afrika öntudatra ébredő embereit arra kényszerítené, hogy lemondjanak a szabadság és függetlenség kivívásához fűződő jogokról.

Leleplezte Sepilov bizonyos amerikai monopolista körök mesterkedéseit is. Ezek a körök — mint arra D. T. Sepilov rámutatott — angol és francia vetélytársak kizsárolására való megakarták vetni lábukat a Szezi-csatorna térségében, hogy megkaparintsák a csatorna fölötti ellenőrzési és kiaknázási jogot. Ehhez a tervükhöz ürügyül akarták felhasználni egy olyan konzorcium létesítését, amely — úgy mond — finanszírozná a Szezi-csatorna műszaki tökéletesítését.

Lerántotta a leplet a szovjet külügyminiszter a „csatornán használatos országok szövetségének” céljairól is. Nemcsak Egyiptom belügyeibe való durva beavatkozásra törekszik ez a szövetség, hanem vesélyeztetné mindama országok érdekeit, amelyek a csatornánál az 1888. évi konstantinápolyi szerződés előírásainak tiszteletben tartásával akarják használni.

Mindezek után az angol és francia kormányok Egyiptomot bünbakként szereztek volna a Biztonsági Tanács elé állítani. „Marasztaló ítéletet akartak a tanács többségétől kérészakkal: Egyiptom ellen, hogy azután szabadkezelést nyerjenek Egyiptom „megbűntetésére”. Ehhez szeretnék volna a világközvélemény rokonszenvét megnyerni. Mesterkedésükről azonban Sepilov kijelentette, hogy „ez játék a tűzzel”. Sepilov ugyanakkor figyelmeztette a Biztonsági Tanácsot arra a felelősségre, amelyet ilyen lépés Angliára és Franciaországra hárít.

D. T. Sepilov megjelölte azokat a pontokat, amelyek a szovjet kormány véleménye szerint alapul szolgálhatnak egy széleskörű és hathatós

nemzetközi egyezménynek. Eszerint biztosítani kell a csatorna használatát az összes államok kereskedelmi és hadihajói számára, a kereskedelmi ülések és a hajózás feltételei egyenlősége alapján.

Egyiptom szuverenitása alá kell a csatornának tartoznia és Egyiptom, mint a csatorna tulajdonosa, kötelezettséggel állal a csatorna karbantartására, a hajózás szabadságának biztosítására, a hajózási feltételek megjavítására és arra, hogy az ENSZ-t rendszeresen tájékoztalja a csatorna működéséről.

Harmadik pontként a szovjet javaslat azt a kötelezettséget határozta meg, hogy az egyezmény résztvevői sohasem tesznek olyan lépéseket, amelyek megszeghetnék a csatorna sérthetlenségét, nem okoznak anyagi kárt a csatorna berendezésében és sem hadszíntérre nem változtatják a Szezi-csatornát, sem pedig blokádnál nem helyezik.

Végül megfelelő formában biztosítani kell az együttműködést Egyiptom és a csatornát használó országok között.

Sepilov az ENSZ keretében való tárgyalások lefolytatására biztosságot ajánlott, amelyben helyet foglalna Egyiptom, Anglia, India, Franciaország, a Szovjetunió és az Egyesült Államok, esetleg más országok, így Jugoszlávia és Irán bevonásával nyolcra lehetne emelni a résztvevő országok számát. Ez a bizottság meghatározott időközönként kötelezően jelentést tenne a tárgyalások menetéről a Biztonsági Tanácsnak.

Sepilov beszédének visszhangja

azt igazolja, hogy a szovjet külügyminiszter érvei nagy hatással voltak mind a keleti, mind a nyugati országok közvéleményére. Az egyiptomi AS SAAB című lap például megjegyezte, hogy „A szovjet megbízott felhívta Párizs és London figyelmét arra a komoly helyzetre, amely előállna abban az esetben, ha a nyugati hatalmak megkérdőjelelnék valóra vádani agresszív terveiket”.

Sepilov beszédéből az AL DZSARIDA című libanoni lap a következő szavakat emelt ki: „Nem hagyjuk

magára Egyiptomot!” A szíriai AN-NUR című lap így ír: „Sepilov mindent támogatja Egyiptomot és figyelemmel az imperialista államokat, hogy ne játszanak a tűzzel”. Az Indiában megjelenő HINDUSTAN STANDARD megállapítja, hogy India és a Szovjetunió nem értenek egyet azzal, hogy az ellenőrzést bármilyen formában rákényszerítsék Egyiptomra, amely több ízben kijelentette, hogy mindenki számára szavatolja a csatornán való szabad hajózást.

Teljes mértékben támogatja a szovjet álláspontot a belgrádi POLITIKA című lap, amely hangoztatja, a Biztonsági Tanács előtt lefolyt viták, valamint a szuezi válság egész lefolyása azt bizonyítja, hogy szükségesek a tárgyalások.

Eisenhower elnök sajtóértekezlete alkalmával tagadta, hogy az USA és Anglia között ellentétek lennének a szuezi kérdésben. Félreértésnek minősítette azokat a híreket, amelyek szerint az angolok és franciák elégedettek az USA álláspontjával a szuezi kérdésben. Beismerte azonban, hogy a franciák „némi képp” eltérő álláspontot helyezkednek, mint Anglia, az amerikai politikával szemben.

Ezzel a nyilatkozással választadok előtti taktikájából fakadó nyilatkozattal szemben Walter Lippman, a NEW YORK HERALD TRIBUNE külpolitikai hírmagyarázója az angol-francia javaslatokról szólva hangoztatja, hogy a nyugati hatalmak el kellene állniuk a csatorna ügykezelése nemzetközi szervezeteinek felállítására irányuló követelésekkel.

Ilyen megnyilatkozások előzték meg Franciaország és Anglia külügyminisztereinek elhatározását, hogy Hammarikjöldnek, az ENSZ fölöttárának közvetítésével magánmegbeszéléseket folytatassanak Faozi külügyminiszterrel és elfogadják a további tárgyalások szükségességének az egész világ közvéleményétől támogatott gondolatát. Ez pedig azt jelenti, hogy a tárgyalások tartama alatt fennmarad a Szezi-csatorna mai helyzete, amikor megjelölő minőségű és mennyiségű rekválauzok munkabéállításával a csatornán rekválauzok bevonultatnak le.

Régez húzódó tárgyalások indulnak meg újra a szovjet fővárosban, miután

Hatoyama japán miniszterelnök Moszkvába érkezett

Pénteken érkezett meg Stockholm-ból Moszkvába a Hatoyama miniszterelnök vezette japán küldöttség, hogy felvegye az ez év júliusában Moszkvában abbamaradt békeltárgyalások fonalát. Akkor Sepilov szovjet és Szigemitsu japán külügyminiszterek között folyt a tárgyalás, most „Hatoyama miniszterelnök fogadásán Moszkvában N. A. Bulganin, a Szovjetunió minisztertanácsának elnöke vezette küldöttség vett részt.

Japán és a Szovjetunió között már a múlt év nyarán Londonban indultak meg tárgyalások, de ezek a tárgyalások nem sok eredménnyel zárultak. A japáni küldöttség ugyanis ahelyett, hogy aláírta volna a már elkészített megegyezést, váratlanul jogtalan területi követelésekkel lépett fel.

Különböző nemzetközi egyezmények, így az 1945. évi yaltai háromhatalmi egyezmény is, elismerte a Szovjetuniónak a Kurili szigetekre vonatkozó tulajdonjogát, amelynek két szigete, a Kunasir és az Iturup a Szovjetunióhoz tartozik. E két szigetre támasztott igényt a japán kormány és emiatt nem jöhetett létre a békészerződés a két állam között.

Japán közvéleménye azonban nem nyugszik bele abba, hogy még a második világháború befejezése után 11 esztendővel is hadállapot álljon fenn Japán és a Szovjetunió között.

A japáni közvélemény nyomására határozta el magát az előrehaladott kora japán miniszterelnök a moszkvai utra, amelynek eredményeit azonban nem lehet megjósolni.

Mint Nyugat-Németország esetében történt, létre lehetne hozni azonnal Japán és a Szovjetunió között a normális kapcsolatokat, ami békeszerződés hiányában megszüntelné a hadállapotot a világnak ezen a részén is.

Bakács Béla